

**ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**ARDAHAN-KARS-IĞDIR-AĞRI
PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ
ÇEVRE DÜZENİ PLANI
PLAN DEĞİŞİKLİĞİ RAPORU**

Mayıs 2017

İÇİNDEKİLER:

1. GİRİŞ 2
2. PLAN DEĞİŞİKLİĞİNE İLİŞKİN BÖLGENİN MEVCUT DURUMU.....3
3. PLAN DEĞİŞİKLİĞİNİN GEREKÇELERİ & ARDAHAN-KARS-IĞDIR-AĞRI
PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI PLAN
KARARLARI.....5

1. GİRİŞ

Çevre Düzeni Planları dengeli ve sürekli kalkınma amacına uygun olarak ekonomik kararlarla ekolojik kararların bir arada düşünülmesine imkan veren, rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlamak üzere kalkınma planları ve varsa bölge planları temel alınarak yapılan ve tarım, turizm, konut, sanayi, ulaşım vb. genel arazi kullanım kararlarını, politika ve stratejilerini belirleyen, bölge veya havza bazında hazırlanan, plan hükümleri ve plan açıklama raporuyla bütün olan üst ölçekli fiziki planlardır.

Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı İlleri'nden oluşan planlama bölgesi ülkemizin kuzey doğusunda bulunmaktadır. Bölgenin yüzey şekillerinde dağlar, platolar, yaylalar, ovalar ve nehirler geniş yer tutmakta olup bölge illerinin rakımları genel olarak yüksektir.

Ağrı 1640 m Ardahan 1800 m. ve Kars 1768 m. rakıma sahipken bölgede mikro klima özelliği gösteren Iğdır ili ise 800 – 900 m rakımda bulunmaktadır. Bu durum Iğdır ili hariç kış koşullarının uzun ve ağır geçmesini beraberinde getirmektedir. Iğdır ise, Akdeniz iklimi özelliği göstermektedir.

Tarım ve hayvancılık bölgenin temel geçim kaynağını oluşturmakta olup yüksek platolarda geniş otlak alanları bulunan bölgenin sahip olduğu coğrafi yapısı hayvancılık için avantaj sağlamaktadır. Ancak bölgede kış mevsiminin uzun sürmesi tarımsal üretimi etkilemektedir. Tarımın büyük oranda doğa koşullarına bağlı olması bölgenin tarımsal üretimini ve gelişmesini etkilemektedir. Aynı zamanda bölge içinde görülen mekânsal farklılıklar, tarımsal üretim çeşitliliğini ve seviyesini değiştirebilmektedir. İklim koşulları, coğrafi yapı, pazara yakınlık gibi etkenler bu farkların ortaya çıkmasında neden olmaktadır.

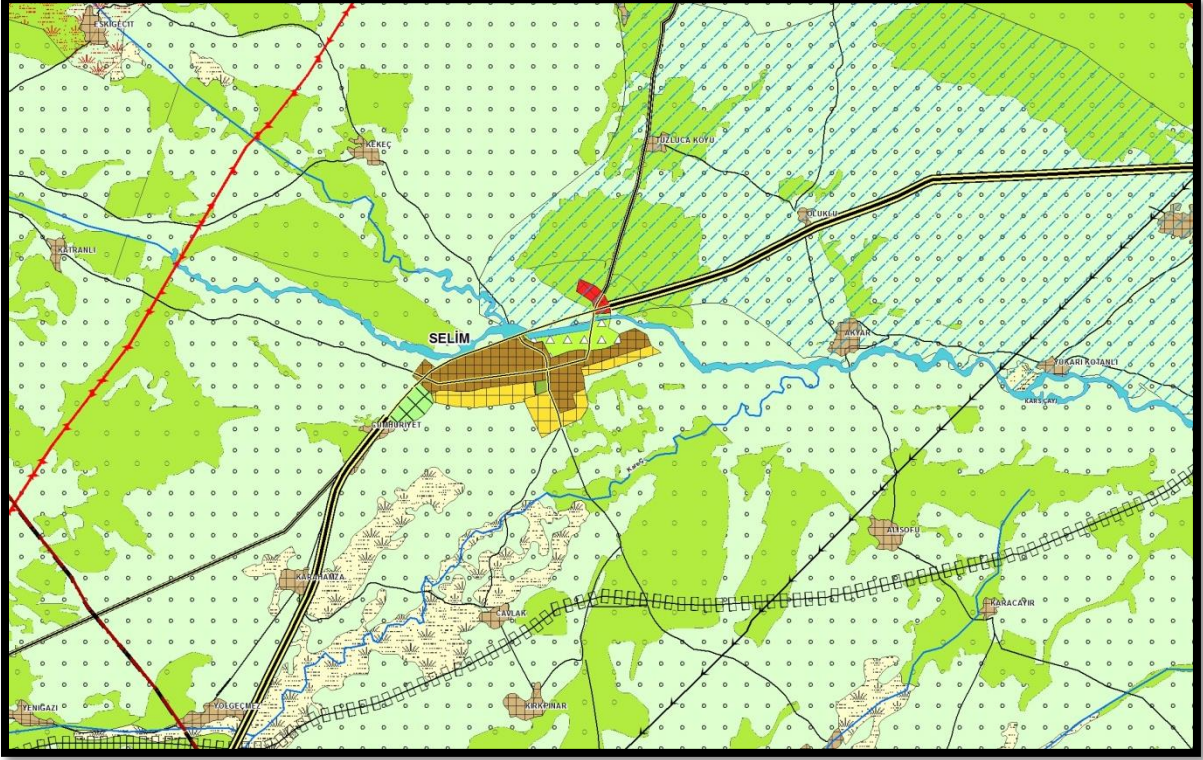
Bu coğrafi koşulların yanı sıra, Kalkınma Bakanlığı (mülga DPT) tarafından 2003 yılında hazırlanan İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması'na göre genel gelişmişlik bakımından Kars ili 67, Ardahan 74, Iğdır 69 ve Ağrı 80. sırada yer almakta iken 2011 yılında güncellenen 2014 – 2023 TRA2 Bölge Planı çalışmasına göre Kars 68, Ardahan 71, Iğdır 69 ve Ağrı ili 79. sıradadır. Bu durum bölgenin durumunda dikkate değer olumlu değişikliklerin oluşmadığı, bilakis ülke geneline kıyaslandığında olumsuz bir tablo ortaya çıktığını göstermektedir. Bu çalışmalar kapsamında bölgenin temel kamu hizmetleri konusunda Türkiye'nin en geri kalmış bölgelerinden birisini oluşturduğunu ve dolayısıyla kamu hizmetinin nitelik ve nicelik olarak arttırılmasının bölgede hayati önem taşıdığını göstermektedir.

Bölgeye yönelik yürürlükteki Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı incelendiğinde ise bu bölgesel niteliklerin plan kararlarında yansdığı görülmektedir.

Kars İli 'ne bağlı Selim İlçesi ise; Doğu Anadolu Bölgesi'nin Kuzey Doğu Anadolu Bölümünde yer almakta olup kuzeydoğusunda Kars Merkez İlçesi, güneyinde Sarıkamış İlçesi ve güneydoğusunda Kağızman İlçesi yer almaktadır. Selim İlçesi, Kars ili toplam nüfusunun yaklaşık %8,6'sını bünyesinde barındırmakta olup, nüfus büyüklüğü açısından sekiz ilçe arasında beşinci sıradadır.

2. PLAN DEĞİŞİKLİĞİNE İLİŞKİN BÖLGENİN MEVCUT DURUMU

Kars Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) tarafından Selim Belediye Başkanlığı'nın 1/100.000 ölçekli ÇDP değişikliği talebi Bakanlığımıza iletilmiştir. Selim Belediyesinin yürürlükte bulunan 1/100.000 ölçekli ÇDP'deki konumu aşağıda verilmektedir.

Selim İlçesinin "Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli ÇDP"deki Yeri

Selim Belediye Başkanlığı tarafından, İller Bankası A.Ş tarafından Selim İlçesine ait İlave ve Revizyon İmar Planlarının (1/5.000 ve 1/1.000 ölçekli) hazırlandığı ve onaylandığı ifade edilerek, söz konusu imar planlarında yer alan kararların Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı (ÇDP)'na işlenmesi talep edilmiştir.

Bahse konu İmar Planları hazırlanırken, imar planına esas ve ilçenin batısına önerilen "Küçük Sanayi Alanı"na ilişkin ilgili kurum ve kuruluş görüşleri alınmış olup aşağıda özetlenmiştir.

Planlama Alanına İlişkin Alınan Kurum Görüşleri:

- **Jeolojik Etüt:** İlle Bankası Anonim Şirketi Mekânsal Planlama Dairesi Başkanlığı'nca yaptırılan ve 24.06.2015 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan İmar planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporu ile Planlama alanında heyelan, kaya düşmesi vb. kütle hareketi gözlenmediği ve söz konusu alanının topoğrafyasının genel olarak düşük eğime sahip olup, %0-10 arasında değiştiği tespit edilmiştir.
- **Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü:** DSİ Genel Müdürlüğü Etüt ve Plan Dairesi Başkanlığının 21.02.2014 tarih ve 120-110761 sayılı yazısı ile, planlama alanında dikkat edilmesi gereken hususlar belirtilmiştir.

- Kars Valiliği (İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü): Kars Valiliği İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün 01.06.2015 tarih ve 7884 sayılı yazısı ile halihazır harita üzerinde belirlenen, yoğun mera alanları ve mutlak tarım arazilerinin bulunduğu alanların yerleşime uygun alanlar olmadığı ve mevcut durumda bir kısmının yerleşim yeri olduğu tespit edilen alanların ise yerleşime uygun alanlar olabileceği belirtilmiştir.
- Kars Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü: Kars Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 25.12.2014 gün ve 1578 sayılı yazısı ile İlçe sınırları içindeki tescilli taşınmazların listesi iletilerek, Planlama alanı içinde sivil mimarlık ve anıtsal mimarlık örneği olan 2 adet yapının tescil edilerek korunmasına karar verildiği belirtilmiştir.
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı: Orman ve Su İşleri Bakanlığı'ndan alınan 21.02.2014 gün ve 110761 sayılı yazısı ile, planlama alanının kuzeyinde yaklaşık 62 ha alanın ağaçlandırma sahası olarak belirlendiği ifade edilmiştir.
- T.C. Ulaştırma Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü: Karayolları Genel Müdürlüğü 18. Bölge Müdürlüğü'nün 26.12.2014 tarih ve 222004 sayılı yazısı ile, söz konusu planlama sınırları içerisinde Bölge Müdürlüğü uhdesinde bulunan; Kars-Selim-Karakurt Devlet Yolu'nun yer aldığı belirtilmiştir.
- Jandarma Genel Komutanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı İnşaat Emlak Erzurum Bölge Başkanlığı: Jandarma Genel Komutanlığının 19.11.2013 gün ve 504362 sayılı ve Milli Savunma Bakanlığı İnşaat Emlak Erzurum Bölge Başkanlığı'nın 30.11.2015 gün ve 22549757-4220-5517-15/Eml.Ş sayılı yazıları ile, kurumlara ait taşınmazlar ve askeri alanlar iletilmiştir.
- Aras Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Müdürlüğü: Aras Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü'nün 09.09.2013 gün ve 0913 sayılı yazısı ile, Bölgede bulunan Enerji nakil hatlarının gerilimleri belirtilerek, yerleşmenin elektrik ihtiyacını karşılayan yüksek gerilim hatlarının planlama alanı dışından geçtiği bildirilmiştir.

Küçük Sanayi Alanına İlişkin Alınan Kurum Görüşleri:

- Jeolojik Etüt: Selim Belediyesi tarafından yaptırılan ve 13.04.2016 tarihinde İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından onaylanan İmar planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporu ile ulaşılan sonuçlara göre İnceleme alanında Kuvarterner yaşlı Kararakurt Formasyonu (Qk) birimi yer aldığı tespit edilmiştir.
- Kars İl Özel İdaresi, İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü: Kars İl Özel İdaresi İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü'nün 21.08.2015 tarih ve 4970 sayılı kurum görüşünde söz konusu parsellerin Çevre Düzeni Planında kırsal yerleşim alanı olduğu bildirilmiştir.
- Kars Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü: Kars Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün 24.8.2015 tarih ve 2306 sayılı yazısı ile, söz konusu taşınmaz için, Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi Çevre Düzeni Planı (ÇDP) Plan Hükümlerine uyulması ve planlama bölgesi dâhilindeki uygulamaların 1/100.000 ölçekli ÇDP ve 3194 sayılı İmar Kanununun ve İlgili Yönetmeliklerine uyulması gerektiği belirtilmiştir.
- Kars İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü: Kars İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün 3.3.2016 tarih ve 3120 sayılı yazısı ile, söz konusu taşınmazların Mera, Yaylak ve Kışlak gibi orta malı taşınmazlardan olmadığından 4342 sayılı Mera Kanunu ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununun 13. Maddesi gereğince Müdürlüğü açısından sakınca bulunmadığı belirtilmiştir.

- Karayolları Genel Müdürlüğü, 18. Bölge Müdürlüğü: Karayolları Genel Müdürlüğü 18. Bölge Müdürlüğü'nün 21.08.2015 tarih ve 166952 sayılı yazısı ile, söz konusu alanın Kars-Selim-Karakurt Devlet Yolu onaylı projesine işlenmiş olduğu ve plan çalışmalarının proje ve kamulaştırma sınırı dikkate alınarak yapılması gerektiği belirtilmiştir.
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, 24. Bölge Müdürlüğü: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 24. Bölge Müdürlüğü'nün 04.09.2015 tarih ve 586116 sayılı yazısı ile, Söz konusu bölgede işletmeye açılmış herhangi bir taşkın tesisi, sulama alanı ve sulama şebekesi bulunmadığı belirtilmiştir.
- Kars Orman İşletme Müdürlüğü: Kars Orman İşletme Müdürlüğü'nün 3.3.2016 tarih ve 45223189-250/487501 sayılı yazısı ile, söz konusu alanın 6831 Sayılı Kanunun 2/B maddesine göre ve orman sayılan yerlerden olmadığı belirtilmiştir.
- Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü: Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 4.3.2016 tarih ve 199451 sayılı yazısı ile, söz konusu alanın her hangi bir sit alanı içerisinde yer almadığı ve Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tescil kaydının bulunmadığı belirtilmiştir.

Selim İlçesi İlave ve Revizyon İmar Planlarına (1/5000 ve 1/1000) ilişkin yapılan incelemeler neticesinde;

- Planlama çalışmasına altlık oluşturacak analizlerin yapıldığı ve imar planına esas kurum görüşlerinin alındığı,
- Plan kararlarında 1/100.000 ölçekli ÇDP kararları doğrultusunda plan nüfusunun 6500 kişi olarak kabul edildiği,
- İlçenin kuzeyinde yer alan ve 1/100.000 ölçekli ÇDP'de "Konut dışı Kentsel Çalışma Alanı" olarak tanımlanan alanın toprak etüdünde "Mera Alanı" olarak gösterildiğinden ve bir kısmı da orman görüşünde "Ağaçlandırma Sahasında" kaldığından bahse konu alanın karayolunun güneyine kaydırıldığı,
- 1/100.000 ölçekli ÇDP kararları ile Sarıkamış yolu üzerinde "Organize Tarım/ Hayvancılık Alanı" olarak belirlenen alanın, bir kısmının belediyesinin ilave imar planı ile konut alanı olarak planlandığı, bir kısmı ise tarım etüdüyle mutlak tarım alanı olarak belirlendiğinden mutlak tarım alanları dışında kalan alanın "Organize Tarım / Hayvancılık Alanı" olarak planlandığı,
- DSİ etüdüne göre Kekeç Deresi'nin ıslah edildiği,
- Özellikle mekânsal gelişmeyi sınırlandırabilecek sosyo-ekonomik eşikler ve fiziki eşikler belirlenerek kentsel gelişmeyi sınırlayıcı yönde eşik teşkil eden ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü görüşüyle belirlenen mutlak tarım alanlarının korunduğu anlaşılmıştır.

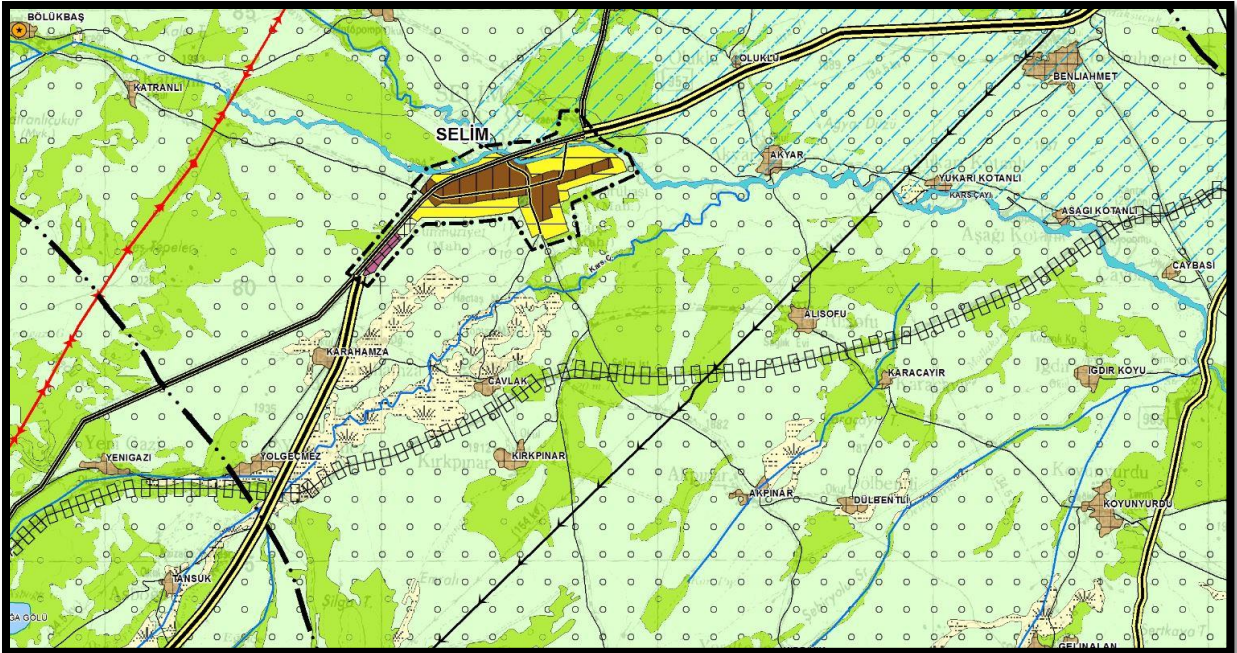
3. PLAN DEĞİŞİKLİĞİNİN GEREKÇELERİ & ARDAHAN-KARS-IĞDIR-AĞRI PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI PLAN KARARLARI

14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği, Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli ÇDP amaç, ilke ve stratejileri ve alınmış olan kurum/kuruluş görüşleri çerçevesinde yapılan incelemeler ve değerlendirmeler neticesinde; maddi hataların düzeltilmesi, alt ölçekli imar planlarının yönlendirilmesinin sağlanması ve uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesi amacıyla;

- Selim İlçe merkezinin batısında yer alan ve 1/100.000 ölçekli ÇDP'de "Kırsal Yerleşme Alanı"nda kalan bir kısım alanın "Kentsel Servis Alanı"na,

- Selim İlçe merkezinin batısında yer alan ve 1/100.000 ölçekli ÇDP'de "Organize Tarım ve Hayvancılık Alanı"nda kalan bir kısım alanın "Kentsel Gelişme Alanı"na,
- Selim İlçe merkezinin kuzeyinden geçen karayolu ile Kekeç Deresi'nin altında kalan ve 1/100.000 ölçekli ÇDP'de "Tarım Alanı" kullanımına ayrılan bölgenin, "Kentsel Gelişme Alanı"na,
- Selim İlçe merkezinin kuzey doğusunda ve karayolunun güneyinde yer alan ve 1/100.000 ölçekli ÇDP'de "Ağaçlandırılacak Alan" ve "Tarım Alanı" olarak ayrılan bölgenin "Kentsel Gelişme Alanı"na,
- İlçenin kuzeyinde yer alan ve 1/100.000 ölçekli ÇDP'de "Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanı" olarak tanımlanan bölgenin "Mera Alanı"na,
- DSİ görüşü doğrultusunda Selim İlçe merkezinin kuzeyinden geçen Kekeç Deresi'ne ilişkin ıslah projesinin ÇDP'ye aktarılması ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü görüşü doğrultusunda 1/100.000 ölçekli ÇDP'de "Kentsel Yerleşme Alanı" ve "Kırsal Yerleşme Alanı" sınırlarının yeniden belirlenmesine yönelik olarak,

yürürlükte bulunan Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı H-49 nolu Plan Paftasında ve Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile belirlenen gösterimlere uygun olarak Lejant Paftasına "Planlama Sınırları" başlığı altına "Plan Değişikliği Onama Sınırı", "Yerleşim Alanları" başlığı altına "Kentsel (Meskun) Yerleşik Alan" ve "Kentsel Gelişme Alanı", "Kentsel Çalışma Alanları" başlığı ve altına "Kentsel Servis Alanı", "Bugünkü Arazi Kullanımı Devam Ettirilerek Korunacak Alanlar" başlığı ve altına "Organize Tarım ve Hayvancılık Alanı" gösterimlerinin eklenmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

"Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli ÇDP" Değişikliği- Selim İlçesi

GÖSTERİM

SINIRLAR

İDARİ SINIRLAR

- ÜLKE SINIRI
- İL SINIRI
- İLÇE SINIRI
- ..... BELEDİYE SINIRI
- ..... SINIR KAPILARI

PLANLAMA SINIRLARI

- ..... PLAN ONAMA SINIRI
- ..... PLAN DEĞİŞİKLİĞİ ONAMA SINIRI

ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR

- ..... TURİZM MERKEZİ
- ..... MİLLİ PARK
- ..... TABİAT PARKI / TABİATI KORUMA ALANI

ARAZİ KULLANIMI

YERLEŞİM ALANLARI

- ..... KENTSEL YERLEŞİK ALAN
- ..... KENTSEL MESKUN (YERLEŞİK) ALAN
- ..... KENTSEL GELİŞME ALANI
- ..... KENTSEL GELİŞME ALANI
- ..... DÜŞÜK YOĞUNLUKLU KENTSEL GELİŞME ALANI
- ..... KIRSAL YERLEŞME ALANI
- ..... MERKEZİ YERLEŞİM YERLERİ
- ..... BARAJALTI KIRSAL YERLEŞİM

YERLEŞİM ALANLARI

- ..... BÜYÜK ALAN KULLANIMI GEREKTİREN KAMU KURULUŞ ALANI
- ..... KONUT DIŞI KENTSEL ÇALIŞMA ALANI
- ..... KÜÇÜK SANAYİ SİTESİ
- ..... SANAYİ ALANI
- ..... ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ
- ..... ORGANİZE TARIM / HAYVANCILIK ALANI

TURİZM ALANLARI

- ..... TURİZM TESİS ALANI
- ..... GÜNBÜRLİK ALAN
- ..... EKOTURİZM
- ..... SAĞLIK TURİZMİ
- ..... TERMAL TURİZM
- ..... KIŞ TURİZMİ
- ..... KÜLTÜR TURİZMİ
- ..... İNANÇ TURİZMİ

BÜYÜK VE AÇIK ALAN KULLANIMLARI

- ..... ÜNİVERSİTE ALANI
- ..... BÖLGE PARKI / BÜYÜK KENTSEL YEŞİL ALAN
- ..... BÖLGESEL / KENTSEL SPOR ALANI
- ..... TEMALİ PARK VE FUAR ALANI

TARIMSAL ARAZİ KULLANIMLARI

- ..... TARIM ARAZİSİ
- ..... ÇAYIR - MERA
- ..... SULAMA ALANI

DİĞER ARAZİ KULLANIM ALANLARI

- ..... ORMAN ALANI
- ..... AĞAÇLANDIRILACAK ALAN
- ..... MESİRE ALANI
- ..... ASKERİ ALAN
- ..... ASKERİ YASAK BÖLGE / ASKERİ GÜVENLİK BÖLGESİ

KORUMA ALANLARI

SİT ALANLARI

- ..... DOĞAL SİT ALANI
- ..... ARKEOLOJİK SİT ALANI
- ..... TARİHİ SİT ALANI
- ..... KENTSEL SİT ALANI

SU KAYNAKLARI

KORUMA ALANLARI

- ..... İÇME VE KULLANMA SUYU MUTLAK KORUMA ALANI SINIRI
- ..... İÇME VE KULLANMA SUYU KISA MESAFELİ KORUMA ALANI SINIRI
- ..... İÇME VE KULLANMA SUYU ORTA MESAFELİ KORUMA ALANI SINIRI
- ..... İÇME VE KULLANMA SUYU UZUN MESAFELİ KORUMA ALANI SINIRI

DOĞAL KARAKTERİ

KORUNACAK ALANLAR

- ..... KAYALIK TAŞLIK ALAN
- ..... SAZLIK - BATAKLIK ALAN

KULLANIM SINIRLAMASI

GETİRİLEN ALANLAR

- ..... EKOLOJİK ÖNEME SAHİP ALAN

KORUMA STATÜSÜNE SAHİP

DİĞER ALANLAR

- ..... YABAN HAYATI KORUMA / GELİŞTİRME ALANI
- ..... SULAK ALAN SINIRI
- ..... SULAK ALAN TAMPON BÖLGE SINIRI
- ..... RAMSAR ALANI SINIRI

KENTSEL ÇALIŞMA ALANLARI

- ..... KENTSEL SERVİS ALANI

BUGÜNKÜ ARAZİ KULLANIMI DEVAM ETTİRİLEREK KORUNACAK ALANLAR

- ..... ORGANİZE TARIM VE HAYVANCILIK ALANI

ALTYAPI

ULAŞIM

KARAYOLLARI

- ..... ULUSLARARASI E-YOLLAR
- ..... BİRİNCİ DERECE YOL
- ..... İKİNCİ DERECE YOL
- ..... İKİNCİ DERECE YOL (BARAJALTI)
- ..... ÜÇÜNCÜ DERECE YOL
- ..... ÜÇÜNCÜ DERECE YOL (BARAJALTI)
- ..... KENT İÇİ YOL

DEMİRYOLLARI

- ..... DEMİRYOLU

HAVAYOLLARI

- ..... HAVAALANI
- ..... MANİA SINIRI

ENERJİ-SULAMA

- ..... BARAJ
- ..... ENERJİ İLETİM HATTI
- ..... DOĞALGAZ BORU HATTI
- ..... BAKÜ-TIFLIS-CEYHAN HAM PETROL BORU HATTI

SU YÜZEYLERİ

- ..... GÖL / GÖLET
- ..... NEHİR
- ..... DERE / ÇAY

ATIK VE ARITMA TESİSLERİ

- ..... KATI ATIK BERTARAF VE GERİ KAZANIM TESİSİ
- ..... ARITMA TESİSİ

STRATEJİK GELİŞME KARARLARI

- ..... BÖLGE MERKEZİ
- ..... KENTSEL HİZMET MERKEZİ
- ..... LOJİSTİK VE HİZMET MERKEZİ
- ..... TARIM VE HAYVANCILIĞA DAYALI SANAYİ
- ..... ARICILIK FAALİYETLERİ VE BAL ÜRETİMİ

“Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli ÇDP” Değişikliği- Lejant Paftası